

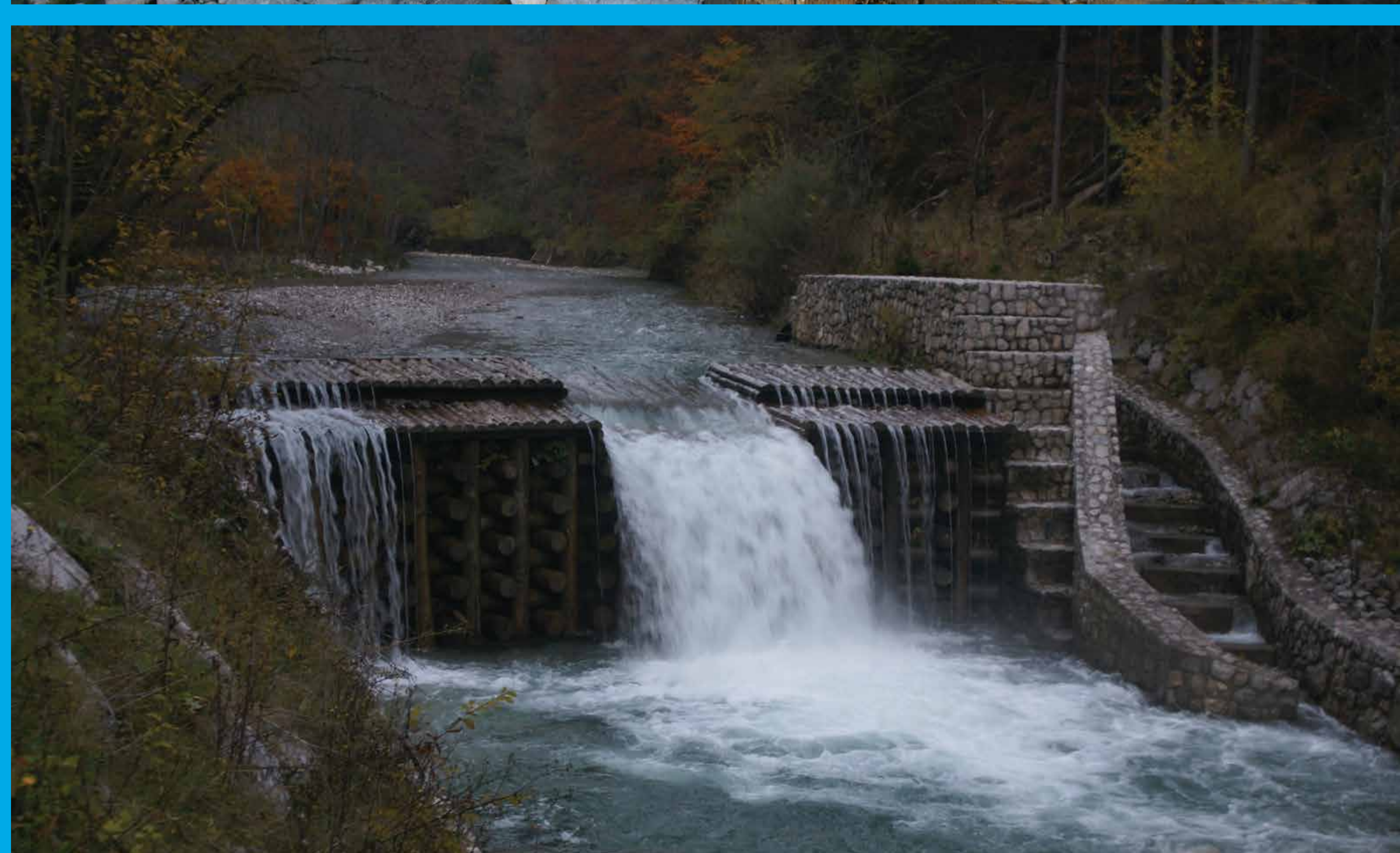
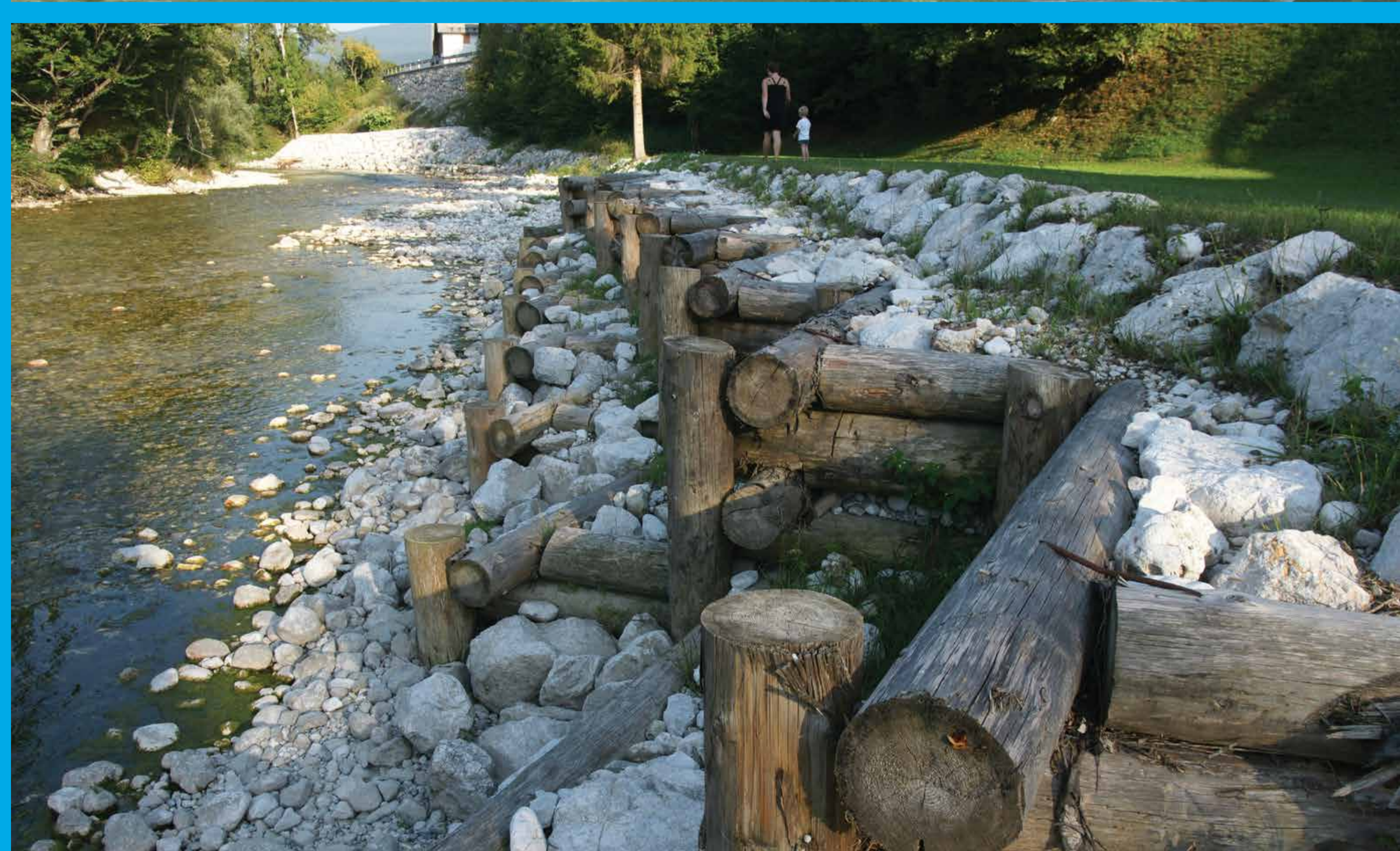
Lesena kašta ali kranjska stena

Dobra praksa sonaravnega urejanja voda

Lesena kašta ali kranjska stena je tehnika, ki se uporablja predvsem pri urejanju vodotokov ter tudi širše pri sanaciji erozijskih žarišč in zavarovanju pogojno stabilnih pobočij. Za to tehniko so značilna rešetkasto sestavljena debela, pri katerih je vmesni prostor zapolnjen z vodoodpornim kamenjem. Lesena kašta se pri urejanju vodotokov lahko uporablja kot obrežno zavarovanje in tudi pri gradnji prečnih objektov (jezov, pregrad ipd.). Primerna je predvsem pri urejanju hudournikov ter gorskih in hribovitih vodotokov.

Lesena kašta je opredeljena kot dobra praksa urejanja voda. Njene prednostne hidrotehnične značilnosti so, da je podajna oziroma prožna, precejna in izjemno prilagodljiva terenskim značilnostim. Na hudournikih, gorskih in hribovitih vodotokih sovпада s krajinskimi značilnostmi ter kot obrežno zavarovanje ustvarja majhne negativne vplive na okolje. Lesena kašta je sprejemljiva tudi s socio-ekonomskega vidika, saj ugodno vpliva na kakovost bivalnega okolja, je združljiva z drugimi rabami vode (v turizmu, rekreaciji) in sprejemljiva tudi glede na ceno ureditve in vzdrževanja ter ima v slovenskem prostoru status tradicionalne tehnike, kar kaže tudi kulturno-izobraževalni pomen. Prav tradicionalnost tehnike je razlog, da je lesena kašta ali kranjska stena vpisana v Register žive kulturne dediščine Slovenije.

Pri načrtovanju in izvajanju lesenih kašt je pomembno (če lokalne značilnosti to dopuščajo), da so razgibane, v več ravneh, tako da se čim bolj vklopijo v samo strukturo brežine ter tako omogočajo dostop do vode vodnim in obvodnim organizmom in ne nazadnje tudi človeku. Pomembno je tudi, da je kašta zasajena z avtohtono zarastjo v kombinaciji s pionirskimi vrstami že ob sami gradnji, saj se tako zagotovi hitrejšo vklapljanje objekta v strukturo vodotoka. Pri gradnji kašte je treba upoštevati tudi izvedbo zatočišč za vodni živelj. Izredno pomembno je, da se pri gradnji uporabijo lokalno značilna gradiva in se v okolje ne vnesejo tujerodne invazivne vrste. Pri gradnji lesene kašte kot pregrade je pomembno zagotoviti tudi vzdolžno prehodnost za vodne organizme.

Sonaravna ureditev Savinje v Trnovcu (Foto: P. Repnik Mah, 2012)

Sonaravna ureditev Save Bohinjke v Laškem Rovtu (Foto: P. Repnik Mah, 2012)

Lesena kašta kot prodna pregrada na Kokri (Foto: P. Repnik Mah, 2011)

Lesena kašta na Savi Dolinki (Foto: P. Repnik Mah, 2013)